

blevet Folkets Gie, den Forandring nemlig, at Religionen ikke er tjent med at have Politistaven til Kammerat, men at det tværtimod først den Gang, den fift Politistaven til Ven, begyndte at sagte for den selv, det er den Betragtning, vi nu skulle hævde, men imidlertid staar dette Lovforslag paa det gamle Princip fra 1845. Hvad man vil gjøre for at staffe Arbeideren en Hviledag, er noget ganske Andet. Derom kunde der vistnok opnaas Enighed med Ministeren i flere væsentlige Punkter. Den ærede Minister siger, at han egentlig ogsaa har det til Hensigt, men naar han dernæst taler om, at visse Bestemmelser om Søndagsarbejde og deslige med Svende og Sligt har han ikke taget i Betragtning, forekommer det mig ikke at være ganske klart, men i hvert Fald er Lovforslaget ikke bygget paa at staffe den, der arbejder legemlig strængt i de 6 Dage om Ugen, en Hviledag, men den er anlagt paa at bekrænde Politistaven som en Kammerat af den officielle Kirke heri Landet, og dette kan ikke være i Overensstemmelse med vor Opfattelse af den ved Grundloven etablerede Religionsfrihed. Før man fik Statens officielle Anerkjendelse af den kristelige Religion, maatte man taale al mulig Larm, og man samlede ofte paa affides Steder for ikke at forhaanes og krænkes, men da vovede Kirken frem i Befjendernes Antal og viste sin Kraft paa mangfoldige Maader. Jeg skal ikke studere det Spørgsmaal og heller ikke fremsætte mine Theorier, men jeg tror, at Enhver er vidende om, at det Maffepi, som Kirken har havt med Staten gjennem Aarhundreder, har ikke fremmet Kristendommen i Verden.

Formanden (Rabbe): Det ærede Medlem (Berg) har Ret til heri Thinget at paatale Misbrug af Prædikestolen, og det ærede Medlem savner heller ikke Hjemmel i det foreliggende Lovforslag til at gjøre det ved denne Sag; derimod tror jeg, at det maatte kunde vække noget og ikke ganske ubegrundet Anstød, naar det ærede Medlem syntes at forudsætte, at det Misbrug af Prædikestolen, som han nævnte, skulde være almindeligt i alle Folketjens Kirker. Det skal glæde mig, hvis det ærede Medlem vil udtale, at det ikke er den Forudsætning, det ærede Medlem er gaaet ud fra.

Berg: Jeg antager ikke, jeg er bleven opfattet saaledes, og jeg veed ikke, hvilken Sætning den meget ærede Formand sigtede til, men min Mening er, at det ikke ved § 7 kan forhindres, at enhver af de 1,000 Kirker kan afgive Talestol for en verdslig Tale; og at afskillige af dem have gjort det i de senere Aar, endog ogsaa i en temmelig anstødelig Grad, derom har ikke blot jeg, men mangfoldige Andre Vidnesbyrd.

Formanden (Rabbe): Med den næst-

mere Udvikling af, hvad det ærede Medlem (Berg) før udtalte, finder jeg hverken Grund til at paatale Noget fra Formandsstolen, eller til, at der tages Anstød af hans Udtalelser.

Lb. Kruse: Skjøndt jeg i alt Væsentligt kan tiltræde, hvad det ærede Medlem, som nu satte sig, udtalte med Hensyn til § 7, har jeg dog den Opfattelse, at Thinget og Landet i Almindelighed fylder den høitærede Justitsminister Tak for at have fremdraget dette Spørgsmaal. Jeg er ikke blind for, at der, hvis § 7 vedtages, dermed vilde være sket et bestemt Tilbagefald fra den Berettigelse, som jeg antager, Grundloven har givet Befolkningen med Hensyn til offentlige Forsamlinger, men jeg er heller ikke blind for, at denne Indskrænkning af den grundlovmæssige Frihed, saaledes som Sagen nu staar, er, om ikke juridisk bevist at være rigtig, saa dog faktisk rigtig, idet den ikke blot udøves, men endog er godtjændt ved Domstolene. Da dette Spørgsmaal saaledes faktisk ligger for, tror jeg ikke alene at være berettiget til — det vilde jeg jo ivrigt under alle Omstændigheder være — men ogsaa at have en Tilskyndelse til at takke den høitærede Justitsminister for, at dette Spørgsmaal hurtigt er blevet bragt frem, fordi jeg antager, at det da saameget hurtigere kan slaffes bort. At den høitærede Justitsminister overhovedet har havt et human Fremfald for Die ved denne Lov, tror jeg ogsaa maa erkjendes, men noget ganske Andet er, hvorvidt den høitærede Minister ogsaa har truffet Sagens Kjernepunkt paa den rette Maade. Dette Sidste beklager jeg efter min Mening ikke at være Tilfældet. Før jeg gaar videre, skal jeg oprigtigt tilstaa, at Loven i mine Tanter kun har en eneste god Paragraf, nemlig § 13, som siger, at alle tidligere Forsordninger og Love om denne Sag ere ophævede, og der som Loven kunde indskrænkes dertil, vilde jeg med fuld Glæde kunne give den min Stemme. Jeg tror, det vilde være det allermeest Frugtbare for hele denne Sag, om Loven indskrænkedes til disse faa Ord. Jeg kan nemlig ikke Andet end opfatte denne Sag saaledes, at medens man allerede nu, hvad den høitærede Justitsminister i sine Motiver vedkjender sig, har indskrænket denne Lovgivning væsentlig til den ene Side af, hvad den fra Begyndelsen omhandlede, nemlig Helligdagsprincippet, medens den tidligere indbefattede baade et Helligdags- og et Hviledagsprincip, forekommer det mig, at man ganske simpelt hen burde have gjort Skridtet fuldt ud og i Tillid til Befolkningens egen funde Sands og Udviklingens Fremadskriden — da det dog maa erkjendes, at Udviklingen er fremadskreden i de Aar, som ere gaaede siden Anordningen af 1845 blev givet — have ophævet alle disse Evangsbestemmelser. Det er udtrykt ganske smukt i Forsordningen af 1845 af Hans Majestæt Kongen, at Kongen vil have disse Helligdagsbestemmelser indskrænkede til det, der til